

Toiminta- suunnitelma 2016

Lastensuojelun Keskusliitto

Lastensuojelun Keskusliitto

Toimintasuunnitelma 2016

Toimintaympäristön muutoksia	3
Enemmän yhdessä kuin erikseen	4
Kokonaisvaltaista kehittämistä	5
Vaikuttaminen	6
Osaamisen vahvistaminen	9
Kehittäminen ja koordinointi	10
Verkostoiminen	12
Viestintä ja tietopalvelu	13
Seuranta ja arviointi.....	14
Talous ja hallinto	15

Toimintaympäristön muutoksia

Yhteiskunnallista ilmapiiriä värittävät monet sekä kansainväliset että kansallisen tason haasteet ja ilmiöt. Loppukesästä alkanut pakolaisvirta Eurooppaan lienee pahin pakolaiskriisi Euroopassa sitten toisen maailmansodan. Pakolaiskysymykset laajemmin, mutta erityisesti yksin maahantulleiden alaikäisten määrän kasvu pakolaiskriisin myötä on ilmeistä. Samanaikaisesti vihapuheet ja rasismi ovat paikoin saaneet liian suurta jalansijaa suomalaisessa yhteiskunnassa. On tärkeää löytää keinot, joilla YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen keskeinen periaate lasten oikeudesta kasvaa tasa-arvoisessa yhteiskunnassa toteutuu erilaisista lähtökohdista olevien lasten kohdalla.

Kansallisen tason isona haasteena on lastensuojelun kehittäminen entistä asiakaslähtöisemmän toiminnan suuntaan siten, että se pystyy vastaamaan lasten ja nuorten tuen ja palvelujen tarpeisiin. Lastensuojelun toimintakäytäntöjen ja -tapojen muutostarve on noussut esiin useissa lastensuojelua koskevissa arviointiprosesseissa ja selvitysraporteissa. Samanaikaisesti asiakaslähtöisyyttä vahvistettaessa on varmistettava, ettei järjestelmässä ole väliinputoajia eli lapsia ja perheitä, jotka jonottavat liian pitkään palveluja, joiden palvelupolut ovat liian katkonaisia. Väliinputoajia ovat myös lapset ja perheet, joille ei löydy sopivia palveluita.

Työntekijöiden työskentelyolosuhteista on huolehdittava. Riittävä resursointi, hyvä johtaminen ja jatkuva osaamisen vahvistaminen pitää varmistaa haastavaa lastensuojelutyötä tekeville työntekijöille. Sosiaali- ja terveystieteiden toteutetut muutokset eivät vielä ole tuoneet riittävää muutosta lastensuojelun arkeen. Ehkäisevien palveluiden vahvistaminen sosiaalihuolto- ja lastensuojelulakia uudistamalla on askel oikeaan suuntaan. Samanaikaisesti lain uudistamisen kanssa kuitenkin taloushaasteiden kanssa painivat kunnat eivät ole saaneet resursseja uudistusten toteuttamiseen. Uudistuminen ja muutos edellyttävät vahvaa ohjauksellista otetta sekä tukea toimeenpanoon, jotta lapset ja perheet tulevat autetuiksi omista tarpeista käsin.

Uuden hallituskauden alkumetreillä lapset ja lapsiperheet ovat olleet sekä leikkausten kohteena että lisäresurssien saajana. Hallitusohjelma lupaa perhe- ja lapsivaikutusten arvioinnin vahvistamista ja vakiinnuttamista päätöksenteossa, muttei kuitenkaan samalla ole toteuttanut hallitusohjelmasta lapsivaikutusten arviointia. Lapsen oikeuksien näkökulmasta erityisen lyhytnäköisenä politiikkana voi pitää päiväkotien ryhmäkokojen kasvattamista, koulutusleikkauksia ja sosiaaliturvan leikkausten kohdistumista pienituloisiin. Myönteistä hallitusohjelmassa on lapsi- ja perhepalvelujen kehittäminen, matalan kynnyksen palvelujen vahvistaminen sekä lapsi- ja perhepolitiikan kokonaisvaltaisen johtamisen parantaminen. Julkisen talouden kestävyysvaje edellyttää leikkauksia. Samalla on kuitenkin tärkeä huolehtia siitä, että talouspolitiikassa siirrytään lyhytnäköisestä säästöpolitiikasta pitkäjänteiseen suunnitelmallisuuteen, jonka on esimerkiksi lasten ja nuorten kohdalla huomattu tuovan merkittäviä kustannussäästöjä. Lasten ja perheiden kohdalla tämä tarkoittaa erityisesti ehkäiseviin palveluihin panostamista.

Enemmän yhdessä kuin erikseen

Vuonna 2016 vaikuttamistyössä seurataan aktiivisesti lainsäädäntöuudistusten toimeenpanoa ja hallitusohjelman lapsiin ja perheisiin kohdentuvia sosiaali- ja terveyspalveluita sekä koulutusta koskevien leikkausten vaikutuksia lasten hyvinvointiin.

Vaikuttamistyössä jatketaan strategian mukaista edunvalvonta ja vaikuttamistyötä, joka tähtää tietoisuuden vahvistumiseen lapsen edun merkityksestä, lapsivaikutusten arvioinnin edistymiseen sekä lapsen oikeuksien toteutumisen vahvistamiseen yhteiskunnassa. Yhteistyössä monien eri lapsi- ja perhejärjestöjen kanssa toteutettu vaikuttamistyö eduskuntavaalien alla tulee jatkumaan koko hallituskauden ajan. Tavoitteena on tehdä vaikuttamistyötä enemmän yhdessä kuin erikseen. Keskeisiä teemoja ovat jatkossakin ajoissa annettuun, oikeanlaiseen, asiakaslähtöiseen palveluun panostaminen sekä huolehtiminen siitä, että laadukkaat lastensuojelupalvelut ovat saatavilla tasapuolisesti ympäri maata. Lisäksi YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettavuutta edistetään ja yhteistyötä eri lapsitoimijoiden kanssa lisätään lapsen oikeuksien toteutumisen kartoittamiseksi.

Vaikuttamistyöllä halutaan tuoda esille lapsi- ja perhepalveluiden roolia sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa lasten hyvinvoinnin vahvistamisessa. Samalla halutaan tehdä entistäkin näkyvämmäksi ehkäisevien palveluiden vaikuttavuus. Yhteistyössä Emma ja Elias -ohjelman yhteistyöverkoston kanssa korostetaan järjestöjen tekemän työn merkittävyyttä ja roolia hyvinvointia vahvistavana toimintana.

Vuoden aikana kehitetään Lastensuojelun Keskusliiton jäsenyhteisöjensä kanssa tekemää yhteistyötä vastaamaan jäsenistön tarpeita ja odotuksia. Samalla kehitetään jäsenviestintää. Jäsenyhteisöjen toimintaedellytysten kannalta on tärkeää seurata peliyhtiöfuusion toteutumista ja sen vaikutuksia järjestöjen arkeen sekä huolehtia sosiaali- ja terveysjärjestöjen äänen kuulumisesta fuusioprosessissa.

Kansainvälistä yhteistyötä ja lähialueyhteistyötä jatketaan. Samalla kehitetään kansainvälisessä yhteistyössä syntyneen osaamisen ja tiedon siirtymistä jäsenyhteisön työhön ja kansalliseen vaikuttamistyöhön. Helmikuussa vietetään sosiaalisen oikeudenmukaisuuden päivää, jonka seminaarissa tarkastellaan kansalaisyhteiskunnan roolia sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolustamisessa. Viidennet Lastensuojelun kesäpäivät järjestetään Joensuussa yhdessä Emma ja Elias -ohjelman kanssa. Lastensuojelupäivät kokoavat lapsiasiantuntijoita syyskuun lopussa Jyväskylään.

Lastensuojelun Keskusliiton rooli ihmisoikeuksien, lapsen oikeuksien ja lapsen oikeuksien sopimuksen tunnetuksi tekemisessä on ollut muiden toimijoiden osaamista ja asiantuntemusta yhdistävä. Keskusliitolla on tehtävänä koota YK:n lapsen oikeuksien komitealle vaihtoehtoinen raportti kansalaisyhteiskunnan näkemyksistä liittyen lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumiseen. Tulevan vuoden aikana jatketaan valmistautumista seuraavaan raportointikierrrokseen ja jatketaan järjestöjen välistä yhteistyötä lapsen oikeuksien sopimuksen tunnetuksi tekemisessä ja ihmisoikeussopimustiedon välittämisessä. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa LOS-hanketta ja LOS-viestintäverkoston yhteistyötä.

Kokonaisvaltaista kehittämistä

Lastensuojelun sijaishuollossa on viime vuosina kehitetty perhehoitoa. Perhehoidon ensisijaisuuden edistäminen on ollut tärkeää, mutta samalla on muistettava, että sijaishuollossa on pystyttävä vastaamaan monenlaisten lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tarpeisiin. Käytännössä perhehoidon rinnalle tarvitaan myös muunlaisia sijaishuollon palveluita. Se edellyttää selkeää ja vastuullista kansallista ohjauspolitiikkaa sekä läpinäkyviä ja yhtenäisiä, toimialan kaikki osapuolet sitovia pelisääntöjä. Kokonaisvaltaista kehittämistä tulisi tehdä yhteisenä työnä lasten ja nuorten sekä heidän läheistensä kanssa.

Sijaishuollon kokonaisvaltaiseen kehittämiseen on jatkossa kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Tulevan vuoden yhtenä painopisteenä ohjelmatyössä on sijaishuoltoon liittyvän osaamisen vahvistaminen. Yhteistyössä jäsenyhteisön kanssa toteutetaan lapsen erityistarpeiden arviointiin sijaishuoltopaikan valinnassa liittyvä selvitys, joka on jatkoa 2015 valmistuneelle sijaishuollon laatua koskevalle selvitykselle. Selvitys nosti esiin tarpeen tarkastella lapsen sijaishuoltopaikan valintaa sijaishuoltoon liittyvänä kohtana erityisesti maahanmuuttajalasten ja -nuorten, vammaispalveluiden ja lasten- ja nuorten psykiatrian palveluiden rajapinnoilla olevien lasten kannalta.

Vuonna 2016 keskusliitossa jatketaan lapsen yksityisyyden suojan tarkastelua digitaalisessa mediassa sekä lastensuojelun ja sosiaalisen median suhteen tarkastelua. Keskusliitto toivoo selkeyttä siihen, miten lastensuojelu näkyy ja kuuluu sosiaalisessa mediassa nimenomaan lapsen edun näkökulmasta. Tulevana vuonna myös jatketaan ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten sekä lasten ja nuorten kotoutumiseen liittyvien asioiden edistämistä sekä vammaisten lasten oikeuksia ja hyvinvointia edistävää edunvalvontatyötä. Vuoden aikana julkaistaan uudistettu jälkihuolto-opas ja kootaan tietoa lastensuojeluun liittyvistä palveluista ja prosesseista vaikuttamistyön tueksi.

Viestinnässä jatketaan verkkoviestinnän kehittämistä. Keskusliiton hallinnoimat erilliset sivustot käydään läpi ja niille tehdään jatkosuunnitelma. Viestintä tekee yhteistyötä jäsenjärjestöjen kanssa osallistumalla mm. kannustavaan kasvattamiseen tähtäävän kampanjan levittämiseen sekä työn ja perheen yhteensovittamisen edistämisen kampanjaan. Lapsen Maailma -lehti jatkaa markkinointitoimenpiteiden kehittämistä erityisesti digitaalisissa medioissa.

Vaikuttaminen

Vaikuttamistyön perusta on YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Vaikuttamistyön tavoitteena on huomioida lapsi ja perhevaikutukset kunnallisissa, valtiollisissa ja kansainvälisissä päätöksissä. Lisäksi tavoitteena on, että lapsen etu saa käsitteenä entistä selkeämmän sisällön ja että lapsen etu tulee huomioiduksi hallitusohjelman toteuttamisessa. Erityistä huomiota kiinnitetään sellaisten lasten asemaan, joiden kohdalla lapsen oikeudet ja hyvinvointi eivät tule riittävästi huomioiduiksi. Keskusliitto puolustaa kaikkien lasten oikeuksien toteutumista yhdenvertaisesti.

Keskusliitto huomioi yhdessä jäsenyhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävän vaikuttamistyön, kehittämällä yhdessä monien toimijoiden kanssa tehtävää vaikuttamistyötä sekä huomioiden entistä paremmin jäsenyhteisöjen tarpeet toteuttavassa vaikuttamistyössä.

Lausunnoissa ja kannanotoissa tuodaan esille erityisesti lapsen oikeuksien sopimuksen velvoittavuus, lapsen edun ensisijaisuus ja lapsivaikutusten arviointi.

Ajankohtaisia teemoja ovat mm. varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja sosiaaliturvaan liittyvien leikkausten seuranta, ehkäisevän työn ja lapsi- ja perhepalveluiden roolin esiin nostaminen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisessa, lastensuojelun ja sosiaalisen median suhteen tarkasteleminen, vammaisten lasten, turvapaikanhakija- ja pakolaislasten oikeuksien toteutumisen sekä lapsia ja perheitä koskevien lakiuudistusten toimeenpanon seuraaminen lapsen oikeuksien näkökulmasta.

Lapsi- ja perhevaikutusten arviointia poliittisessa päätöksenteossa halutaan edistää kehittämällä välinettä lapsijalanjäljen mittaamiseen. Sote-uudistuksen yhteydessä korostetaan lapsi- ja perhepalveluiden painoarvoa ja vaikutetaan niiden vaikuttavuuden huomioimiseen. Kehitetään yhteistyön muotoja yksityisten sijaishuollon palveluntuottajien kanssa.

Vaikuttamistyötä lasten ja nuorten osallisuuden kehittämiseksi jatketaan. Erityisesti keskitytään pienten lasten osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Varhaiskasvatuksen ennaltaehkäisevää roolia ja yhteistyötä lastensuojelun kanssa kehitetään. Samalla tarkastellaan subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajausten seurauksia pienille lapsille, perheille ja lastensuojeluun.

Yhteistyö vammaisjärjestöjen kanssa jatkuu nostamalla yhteiskunnalliseen keskusteluun vammaisten lasten yhdenvertaisuutta ja osallistumisen oikeutta. Vammaislainsäädännön uudistustyöhön sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeuteen liittyvän lainsäädännön valmisteluun osallistutaan. Ensieto-verkoston kanssa jatketaan työskentelyä kansallisen ohjeistuksen laatimiseksi ensitiedon antamisesta.

KELA:n rahoittamassa kehittämishankkeessa Lapsen oikeus osallistua kuntoutukseen (LOOK) – Lapsen edun arviointi tehdään yhteistyötä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa jatketaan yhteistyötä lastenasiainta-

lohankkeen tutkimusryhmässä liittyen vammaisten lasten oikeuksien toteutumiseen lastenasiainvaltakunnassa.

Työtä ilman huoltajaa tulleiden lasten edustajien aseman vahvistamiseksi sekä tehokkaamman ja riippumattomamman edustajajärjestelmän saavuttamiseksi jatketaan. Aiheesta järjestetään mm. pyöreän pöydän keskustelu. Lasten ja nuorten kotoutumisen kysymysten edistymistä seurataan.

Lapsen yksityisyyden suoja digitaalisessa mediassa -teeman osalta tehdään vaikuttamistyötä, jolla parannetaan lapsen yksityisyyden suojan toteutumista digitaalisessa mediassa.

Vaikutetaan siihen, että sijaishuollon kokonaisvaltaisen kehittämisen edellyttämän selkeän ja kansallisen ohjauspolitiikan tarve huomioidaan ja edistetään kaikkia sijaishuollon toimijoita sitovien pelisääntöjen syntymistä. Vaikutetaan siihen, että perhehoidon laatusuositukset laaditaan riittävän konkreettiseksi ja arjen toimintaa ohjaaviksi. Samalla levitetään tietoisuutta laatusuosituksista.

Sijaishuoltoon kiinnittyviä teemoja ovat myös jälkihuollossa olevien nuorten oikeuksien edistäminen sekä riittävän tiedon kokoaminen sekä tutkimuksesta, asiantuntijoilta että lapsilta ja heidän vanhemmiltaan pysyvän huostaanoton kysymyksen ratkaisemiseksi. Sen lisäksi, että vaikutetaan sijaishuollon kysymysten huomioimiseen kansallisessa ohjauksessa, vaikutetaan myös lastensuojelun keskushallinnon (THL ja STM) resurssien vahvistamiseen ja kansallisen ohjauksen edistämiseen.

Lisäksi osallistutaan kansallisen tason ja jäsenyhteisöjen kehittämistyöhön esimerkiksi ohjausryhmissä sekä jatketaan perus- ja ihmisoikeustyötä tekevien järjestöjen verkostoissa. Adoptioon liittyviä kysymyksiä tarkastellaan lastensuojelun näkökulmasta pyöreän pöydän keskustelussa.

Kuntavaaleihin 2017 valmistautuminen ja siihen liittyvän vaikuttamistyön suunnittelu käynnistetään. Juhlavuoteen 2017 valmistautuminen aloitetaan keskusliiton, Emma ja Elias -ohjelman ja ITLAn yhteistyönä. Keskusliitto ja ITLA suunnittelevat yhteisiä ulostuloja juhluvuotta varten.

Kansainvälinen vaikuttamistyö

Eurochildin hallitustyöskentelyyn ja teemaryhmiin osallistuminen jatkuu. Eurochildin kautta vaikutetaan lapsen oikeuksien näkymiseen EU:n agendalla. Eurochildin National Partner network -verkostossa työskentelyä jatketaan. Kansainvälisessä vaikuttamistyössä lisätään ymmärrystä kansalaisyhteiskunnan merkityksestä ja mahdollisuuksista. Kansainvälisen yhteistyön osalta osallistutaan keskeisiin kansainvälisiin keskusteluihin.

Lapsen oikeuksien edistäminen

Lastensuojelun Keskusliiton rooli ihmisoikeuksien, lapsen oikeuksien ja lapsen oikeuksien sopimuksen tunnetuksi tekemisessä on ollut muiden toimijoiden osallistumisesta ja asiantuntemuksesta yhdistävä. Keskusliitolla on mandaatti koota YK:n lapsen oikeuksien komitealle vaihtoehtoinen raportti kansalaisyhteiskunnan näkökulmista liittyen lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumiseen.

Vuonna 2016 jatketaan valmistautumistyötä YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen seuraavaan raportointikierrökseen. Seuraava Suomen määräaikaisraportointi on näillä näkymin vuonna 2017.

Yhteistyö

Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi yhteistyötä jäsenjärjestöjen ja muiden järjestötoimijoiden kanssa: tarkoitus on luoda pohjaa ja edellytyksiä tulevalle lapsen oikeuksien sopimuksen järjestöraportoinnille ja kuulemiselle. Vuorovaikutuksellista yhteistyötä järjestö- ja viranomaistoimijoiden kanssa lisätään ja samalla kootaan yhteen kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden tarjoamaa tietoa liittyen lapsille ihmisoikeussopimuksissa turvattujen oikeuksien ja erityisesti lapsen oikeuksien sopimuksen tunnetuksi tekemiseksi laajalle yleisölle.

YK:n lapsen oikeuksien komitean yleiskommenttien ja Suomelle antamien päätelmien tunnetuksi tekemistä edistetään yhteistyössä jäsenten ja sidosryhmien kanssa. Raportointiprosessissa työskennellään eri lapsiryhmien oikeuksien toteutumiseen ja hyvinvointiin perehtyen tarkemman informaation saavuttamiseksi.

Lisäksi vaikutetaan Euroopan neuvoston ”Building a Europe for and with Children” -ohjelmastrategian ja Euroopan komission lasten oikeuksien foorumin sekä EN:n lasten oikeuksia koskevien suositusten tunnetuksi tekemiseen.

Vuonna 2016 tulee kuluneeksi 25 vuotta siitä, kun Suomi ratifioi Lapsen oikeuksien sopimuksen osaksi lainsäädäntöään. Juhlavuosi tulee näkymään erityisesti keskusliiton sosiaalisen median kanavissa ja verkkosivuilla.

Viestintä

Keskusliitto on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä rahoitusta LOS-viestinnän toteuttamista varten. LOS-viestinnän tavoitteena on Lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettuuden lisääminen Suomessa. OKM:n ja osin oman rahoituksen turvin toteutetaan myös yhteistyötä LOS-viestintäverkoston kanssa. Käytännössä se tarkoittaa LOS-viestinnän suunnittelua ja toteutusta vuosittain valittavan viestintäteeman mukaisesti LOS-viestintäverkoston kesken. Lisäksi kehitetään ja ylläpidetään lapsenoikeudet.fi-sivustoa.

Osaamisen vahvistaminen

Lastensuojelun Keskusliiton järjestämät koulutukset kokoavat vuosittain yhteen useita satoja asiantuntijoita. Tavoitteena on tarjota heille ajankohtaista tietoa lastensuojelusta sekä lasten ja perheiden arjesta ja hyvinvoinnin vahvistamisesta. Vuoden aikana korostuu erityisesti sijaishuoltoon liittyvän osaamisen vahvistaminen, perhekeskustoiminnan ja ehkäisevän työn kehittäminen sekä koulutusyhteistyön toteuttaminen HUS:n lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisen yksikön kanssa lapsen kuulemisesta pahoinpitely- ja hyväksikäyttörikospäilytilanteissa.

Sijaishuollon kokonaisuutta sekä perhehoidon, pysyvän huostaanoton, perheen jälleenyhdistämisen ja erityisen vaikealla tavalla oireilevien lasten ja nuorten sijaishuollon kysymyksiä tarkastellaan eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on tuottaa laatusuositukset menettelytavoiksi ”hatka”-tilanteissa. Lisäksi aloitetaan sijais- ja jälkihuollon laatukriteerien kehittäminen.

Ilman huoltajaa tulleiden lasten edustajien osaamista vahvistetaan jalkauttamalla vuonna 2015 laadittua Edustajan tietopakettia.

Vammaispalvelujen, lasten psykiatristen palveluiden ja maahanmuuttajataustaisten lasten palvelujen kanssa tehdään yhteistyötä. Tutustumiskäyntien ja tiedonkeruun pohjalta järjestetään jäsenjärjestöjen ja muiden asiantuntijatahojen kanssa keskustelutilaisuus ja seminaari.

Koulutusta ja seminaareja

Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden päivää vietetään 20.2. teemalla Kansalaisyhteiskunnan rooli sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolustajana. 16.3. järjestetään tiedonvaihtoseminaari Emma & Elias -ohjelman hankkeiden, toimintojen ja järjestöjen kesken.

Huhtikuussa kokoonnutaan arvioimaan 2015 elokuussa järjestettyjä pohjoismaisia lastensuojelupäiviä.

Lastensuojelun kesäpäivät järjestetään Joensuussa 14.–15.6. yhdessä Emma & Elias -ohjelman kanssa. Valtakunnallisille lastensuojelupäiville Jyväskylään kokoonnutaan perinteisesti syyskuun lopussa. Lastensuojelupäivien yhteydessä toteutetaan myös Nuorten Päivä.

HUS:n lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisen yksikön kanssa suunnitellaan ja toteutetaan koulutuskokonaisuus lapsen ja nuoren kuulemisesta pahoinpitely- ja seksuaalisen hyväksikäytön epäilyissä. Samalla tuotetaan aiheeseen liittyvää materiaalia.

Kehittäminen ja koordinointi

Keskusliiton toiminnassa korostuu erityisesti jäsenyhteisöjen tekemän kehittämistyön tukeminen sekä kehittämissyhteistyön tekeminen keskeisten sidosryhmien kanssa. Keskiössä pidetään selkeästi toiminnalle sopiva, verkostomaisiin kehittämishankkeisiin liittyvä yhteistyö. Keskusliitto ei tavoittele minkäänlaista omaan palveluntuotantoon liittyvää kehittämistyötä.

Vuoden 2016 aikana keskitytään erityisesti kehittämään keskusliiton ja jäsenyhteisön keskinäistä yhteistyötä ja jäsenviestintää sekä lasten ja nuorten osallisuutta tukevien toimijoiden koordinaatiota. Kokemusasiantuntijaryhmiä ja heidän kanssaan työskentelyä kehitetään.

Oikeusministeriön nuorten verkko-osallistumispalvelun Nuortenideat.fi-sivuston kehittämiseen osallistutaan. Sivustoa käytetään aktiivisesti nuorten osallistamiseen pyytämällä nuorten kommentteja esimerkiksi lausuntoihin tai pyytämällä nuorten ideoita lastensuojelun kehittämiseen.

Jälkihuolto-opas jälkihuollossa toteutuvan lastensuojelun sosiaalityön kehittämisen tueksi uudistetaan ja julkaistaan alkuvuodesta. Uskomme sinuun, usko sinäkin -kiertueen tuloksista tiedotetaan ja tuloksia hyödynnetään vaikuttamistyössä.

Lisäksi käynnistetään kartoitus erokysymysten paikantumisesta lastensuojelutyössä.

Ulkomailla lastensuojelun tarpeessa olevien lasten auttamista kehitetään hakemalla rahoitusta Suomalaiset lapset ulkomailla -hankkeeseen. Erityisesti tavoitteena on kehittää suomalaisen lastensuojelun tuntemusta Venäjällä ja Venäjän lastensuojelun tuntemusta Suomessa tekemällä ja kehittämällä yhteistyötä venäläisten lastensuojelujärjestöjen ja -viranomaisten kanssa. Lähialueyhteistyötä tiivistetään sitä jo tekevien ja siitä kiinnostuneiden järjestöjen kanssa. Verkostoimista ja tiedonkulkua edistetään kokoamalla valtakunnallinen Venäjä-työryhmä.

Yhteistyössä perhekuntoutuskeskus Lausteen, pietarilaisten Kluch-säätiön ja sen emosäätiön Timchenko-säätiön sekä Leningradin alueen opetusministeriön kanssa osallistutaan yhteisen lastenkodin kehittämishankeen käynnistämiseen. Soveltuvien osin osallistutaan myös Venäjällä käynnisteillä olevaan lastensuojelulain aikaansaamiseen tähtäävään työhön. Lisäksi jatketaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin suunnitelmakonseptin konsultointia Karjalassa.

Emma & Elias -ohjelman koordinointi vuonna 2016

RAY:n rahoittaman Emma & Elias -ohjelman (2012–2017) päämääränä on edistää lasten ja heidän perheidensä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia. Ohjelman avulla halutaan löytää, vahvistaa ja monipuolistaa yleishyödyllisille järjestöille soveltuvia toimintatapoja lasten ja heidän perheidensä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Ohjelmassa keskitytään yläkouluikäisten (15 vuotta) ja sitä nuorempien lasten kasvuolosuhteiden parantamiseen.

Ohjelman toiminnallisesta koordinaatiosta vastaa Lastensuojelun Keskusliitto. Koordinaation tehtävänä on tukea Emma & Elias -ohjelman tavoitteiden mukaista järjestöjen kehittämistyötä. Keinoina ovat hanketuki, verkostoiminen, osaamisen vahvistaminen, viestintä, vaikuttamistyö sekä arviointi ja tutkimus.

Ohjelman hankkeita tuetaan mm. järjestämällä hankkeiden kehityskeskustelut, päätöskeskustelut ohjelmassa lopettaville, tapaamisia ja konsultointia sekä kaksi innopajaa.

Verkoston yhteistyötä edistetään järjestämällä verkoston yhteisiä tapaamisia, eri teema-ryhmien kokoontumisia ja alueellisia tilaisuuksia.

Osaamisen vahvistamisen alueella toteutetaan ohjelman oma seminaari keväällä 2016 sekä alueellisia pienempiä seminaareja. Lisäksi osallistutaan keskusliiton koulutuspäiviin sekä muihin koulutuksiin. Verkkopalveluja neuvolainfo.fi ja kouluasiaa.fi ylläpidetään ja kehitetään.

Viestintä jakaantuu pääasiassa ohjelmaviestintään (verkkosivut, sosiaalinen media, verkkojulkaisu Hyväkiertoon.fi, uutiskirjeet), hankekohtaiseen viestinnän tukeen, koulutukseen ja konsultointiin sekä tapahtumiin ja messuihin (mm. Pori Jazz Kids Festival -yhteistyö, SuomiAreena, Neuvolapäivät).

Vaikuttamistyössä painottuu yhteistyö ja tapahtumat (esim. Suomiareena), alueelliset tilaisuudet, työn ja perheen yhteensovittamisen kampanjointi sekä kuntavaalien 2017 vaikuttamistyön suunnittelu.

Arviointi ja tutkimus sisältää konsultointia ja koulutusta, verkkopohjaisten lomakkeiden tuottamista hankkeiden ja järjestöjen käyttöön sekä ohjelman tulosten esittelyä alueellisissa tilaisuuksissa.

Verkostoiminen

Lastensuojelun Keskusliiton toiminnan tarkoituksena on kehittää lasten suojelua ja edistää yhteistoimintaa alalla toimivien järjestöjen ja muiden yhteisöjen kesken. Keskusliitto verkostoi toimijoita perustehtävänsä lapsen oikeuksien toteutumisen edistymiseksi lapsen yksilöllisen elämän, valtion ja kuntien sekä yhteiskunnallisen päätöksenteon tasoilla.

Verkostoiminen tarkoittaa jäsenyhteisöjen keskinäistä sekä heidän kanssa tehtävää yhteistyötä. Keskusliitto toimii verkostoissa välittäjän, koordinoijan ja yhteistyön muotojen tarjoajan rooleissa.

Vuoden aikana jatketaan verkoston ja mallin luomista kansalaisjärjestöjen osallistumiseen Lapsen oikeuksien sopimuksen raportointiprosessissa ja lapsilähtöisen raportointiprosessin kehittämistä ja kehitetään kansainvälisessä yhteistyössä syntyneen tiedon ja osaamisen siirtymistä jäsenyhteisön verkostoon. Kansallisella tasolla kehitetään perhekeskustoimintaa yhteistyössä THL:n ja järjestöjen kanssa

OMEPin toiminnan tunnettuutta Suomessa vahvistetaan OMEP-verkoston kautta kehittämällä viestintää ja ajankohtaisista asioista tiedottamista. Lisäksi järjestetään tapaamisia ja keskustelutilaisuuksia. OMEPin maailmankokoukseen ja konferenssiin osallistutaan Koreassa kesällä 2016. Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan myös Euroopan kokoukseen ja konferenssiin Iso-Britanniassa keväällä 2016. Myös FICEn kokouksiin ja kongressiin osallistutaan.

Kansainvälistä yhteistyötä tehdään myös osallistumalla IFCO ja SCEPin tilaisuuksiin sekä seuraamalla IFCW:n toimintaa. Osallistutaan Eusarfin ja Iscpanin konferensseihin. Tarjotaan kansainvälisillä foorumeilla mahdollisuuksien mukaan tietoa suomalaisesta lastensuojelusta sekä lapsi- ja perhepolitiikan kokonaisuudesta.

Viestintä ja tietopalvelu

Viestintä pyrkii osaltaan vastaamaan jäsenyhteisöjen tarpeisiin kehittämällä jäsenviestintää. Vuonna 2015 uusittuja verkkosivuja kehitetään edelleen niin, että sivuille kootaan jatkossa myös jäsenyhteisöjen uutisia. Samalla arvioidaan verkkosivujen uudistusprojektin kulkua ja lopputulosta. Verkkoviestintää jatkokehitetään myös siten, että keskusliiton ylläpitämät kampanjasivustot (esim. alalyolasta.fi ja lastensuojelu.info) käydään läpi ja niille suunnitellaan tarvittavat jatkotoimenpiteet. Osa vanhoista sivuista ajetaan alas.

Mediaviestinnän kehittämistä ja seurantaan jatketaan vuonna 2015 valmistuneiden mediaviestinnän linjausten mukaisesti. Keskusliiton asiantuntijoiden kannustamista viestijöiksi jatketaan viestintäaamuissa ja uutuuksina myös viestinnän klinikoissa, joissa käsitellään mm. mediayhteistyötä, kirjoittamista ja sosiaalista mediaa.

Tiedotustoimikunta järjestää toimittajille koulutusta lastensuojelusta ja valmistelee sosiaalisen median opasta lastensuojelun työntekijöille. Lisäksi tiedotustoimikunta valmistelee pitkän aikavälin suunnitelmaa lastensuojelukeskusteluun osallistumisesta.

Viestintä aloittaa kunnallisvaaleihin 2017 valmistautumisen laatimalla viestintäsuunnitelman. Lisäksi jatketaan somessu-hankkeen suunnittelua ja valmistelua. Jäsenyhteisöille järjestetään kriisiviestintäkoulutusta, aluksi Lasten Päivän Säätiön organisaatioiden kesken. Viestintä osallistuu myös Ensi- ja turvakotien liiton Kannusta minut vahvaksi -hankkeen viestintäkampanjaan, jonka tavoitteena on vähentää lapsiin kohdistuvaa henkistä ja fyysistä kuritusväkivaltaa.

Tietopalvelu jatkaa keskusliiton työn tukemista taustoittamalla ja hyödyntämällä tutkittua tietoa. Kirjaston kokoelmanhoitoa ja käyttöä kehitetään edelleen.

Lapsen Maaailma -lehti

Kuukausilehti Lapsen Maaailma taustoittaa Keskusliiton ohjelmatyötä sekä tukee sen tapahtumien ja tuotteiden markkinointia. Lehden levikkiä ja lukijamäärää pyritään kasvattamaan suunnittelemalla ja toteuttamalla uusia markkinointitoimenpiteitä. Lehden feissauksessa kumppanina toimii Haaga-Helian markkinointiosuuskunta Puska Promotion.

Blogiyhteistyötä kehitetään edelleen. Samalla toteutetaan sekä some- että digimarkkinointia ja sähköpostimarkkinointikampanjoita. Verkkosivuille aletaan tuottaa omaa sisältöä, esim. blogeja.

Lehden avustajille järjestetään tapaaminen Lastensuojelupäivien yhteydessä Jyväskylässä. Irtomeromyynti tamperelaisen Tulenkantajat-kirjakaupan kanssa jatkuu.

Lehden yhteistyökumppaneiden, esim. Aikakausmedian ja Kultti ry:n, järjestämiin tapahtumiin ja julkaisuihin (esim. Iso Numero) osallistutaan. Perinteisesti osallistutaan myös KMT-Lukija-tutkimukseen.

Seuranta ja arviointi

Lapsi 2018-strategian mukaiset tavoitteet toimivat myös vuoden 2016 toiminnan arvioinnin välineinä. Lastensuojelun Keskusliitossa on käynnistetty vuonna 2013 vaikuttamistoiminnan systemaattinen seuranta, jonka avulla arvioidaan vaikuttamistyön sisältöä ja sille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Vaikuttamistyön toteutumista arvioidaan sekä mediaseurannan avulla että seuraamalla ja analysoimalla vaikuttamistyön suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Sisältötyötä arvioidaan toimintaa tukevien rakenteiden kautta kuten johtoryhmässä, hallituksessa sekä yhdessä jäsenyhteisön kanssa. Osaamisen vahvistamisen, kehittämisen ja verkostoitumisen osalta kootaan määrällistä tietoa tilaisuuksien ja tapahtumien yhteydessä osallistujista sekä arviointia toiminnan hyödyllisyydestä osallistujien näkökulmasta.

Talous ja hallinto

Tulorahoituksen painopisteet ovat edelleen osuus Lasten Päivän Säätiön tuotoista, Lapsen Maailma -lehden tuotto sekä muiden avustusten ja varojen hankinta. Lasten Päivän Säätiön antama avustus on ollut viime vuosina noususuuntainen. Saman trendin odotetaan edelleen jatkuvan.

Omat koulutustapahtumat hoidetaan edelleen kustannustehokkaasti ja omakustannushintaan. Osanottomaksut halutaan pitää huokeina ja siten mahdollistetaan usean tahon osallistuminen.

Keskusliitto saa RAY:n avustuspäätöksen mukaan yleisavustusta ja edelleen myös projektirahoitusta Emma & Elias -avustusohjelman koordinointiin. Vuodelle 2016 on OKM myöntänyt projektiaavustusta LOS yhteistyörakenteet lapsen oikeuksien edistämiseksi -hanketta varten. Projektiaavustusta saatiin ensi kertaa syksyllä 2014 ja tavoitteena on saada rahoitusta yhteensä kolmelle vuodelle. Tavoitteena on myös panostaa uusien rahoituslähteiden etsintään, joilla mahdollistettaisiin uusien hankkeiden toteutus.

Keskusliiton sijoitusten hallinnassa jatketaan pitkän tähtäimen sijoitustoimintaa maltillisella riskillä. Sijoitukset ovat rahastoissa ja normaali-allokaatio on 50%/50% (osake/korko).

Keskusliiton omistaman kiinteistön suunnitelmallista ylläpito- ja korjaustöitä jatketaan. Käytäntö on osoittanut, että hyvin hoidetusta ja arvostetusta kiinteistöstä on merkittävää hyötyä.

Vuonna 2015 toteutettiin mittava 1.kerroksen kalusteiden ja pintarakenteiden uusiminen. Vuonna 2016 keskitytään pienempiin sisäpintojen ylläpitotöihin. Vuonna 2016 aloitetaan myös kiinteistön ilmanvaihdon parantamisen alustava suunnittelu ja lämmityksen pääte-laitteiden ja putkistojen kunnan alustava tarkistus.

Työsuojelutoimikunnan toimesta panostetaan työhyvinvointiin ja varsinkin työergonomian parantamiseen. 1. kerroksesta alkanut työpöytien vaihto sähköpöytiin jatkuu vuonna 2016. Tavoitteena on saada vuoden 2017 aikana muutettua kaikki työpisteet säädettäväksi.

Taloushallinnon toimintojen parantamisen kartoitus aloitettiin vuonna 2015. Vuonna 2016 keskitytään varsinkin talouden seuranta- raportointijärjestelmän ja talousarvion laatimisjärjestelmän hankkimiseen. Tavoitteena on saada yksi järjestelmä, jolla voidaan hoitaa niin talousarvion laadinta, talouden ennustaminen kuin talouden seuranta ja saada siitä tarvittavat raportit.

Keskusliiton yleisen IT-infrastruktuurin ja järjestelmien kehittämistä jatketaan edelleen vuonna 2016. Tarkoituksena on saada kustannustehokkaat ja tarkoituksenmukaiset laitteet, ohjelmat ja palvelut niin keskusliitolle kuin yksittäisille käyttäjille. Toiminta on vuodesta toiseen jatkuvaa, ja tärkeä osa kaiken toiminnan tehostamista.

Vuonna 2016 toteutetaan toimiston WLAN verkon uusiminen, parannetaan dataverkon kaapelointia ja siirrytään Office 365 käyttöön.

Vuoden aikana tapahtuu henkilövaihdoksia perhevapaisten, nilltä palaajien sekä eläkkeelle jäämisen muodossa.

